

Els veïns de Sant Roc creen nous models de convivència i critiquen l'estratègia del PP als barris del sud de Badalona

Gitanos que combaten l'estigma

Reportatge

MARC USTRELL
BADALONA

La pressa que van tenir els urbanistes del franquisme per desenvolupar barris per acollir l'onada migratòria dels seixanta encara es fa molt evident al badaloní barri de Sant Roc. Molts d'aquests blocs de pisos d'entre deu i quinze plantes construïts a un ritme frenètic a partir del desembre del 1962 per l'Obra Sindical del Hogar y Arquitectura, són el reflex de la febre constructora viscuda fa mig segle als afores dels grans nuclis de població de Catalunya. Ciutats com Badalona, amb una activitat industrial consolidada al voltant de les fàbriques enganxades a la platja, acollia andalusos, extremenys i gal·lecs que arribaven a les ciutats catalanes entestats a trobar una vida millor, allunyada d'un món rural que ja no necessitava treballadors.

Al Barrio del Regadío –així es com s'anomenava la zona abans de ser adscrita a Badalona– també hi van anar a viure els damnificats dels forts aiguats del 1962 i els barraquistes de la zona. Pocs anys després de crear-se el barri ja va viure, als anys setanta, mobilitzacions veïnals contra el règim franquista. La mort de dos nens i una jove a causa de les deficiències dels edificis van evidenciar la inexistència de criteri urbanístic durant la dictadura i van acabar provocant que molts ciutadans que consideraven inseguir Sant Roc marxessin.

Presentes des dels vuitanta

L'arribada de la comunitat gitana data dels anys vuitanta, poc després que s'aprovés un important pla per al redreçament del barri i coincidint amb la desaparició de les grans indústries. Tot plegat va suposar

un canvi de la fisonomia social de la zona. El poble gitano, cada vegada més nombrós i sedentari, va crear un teixit d'entitats a Sant Roc que avui encara existeix, i l'arribada del tramvia –acompanyada de la reforma de l'avinguda Marquès de Montrouig– va acabar d'integrar a la ciutat una zona urbanísticament degradada.

L'aparició, a partir del 2000, de la tercera onada d'immigrants –els africans– en menys de 50 anys, ha tornat a canviar la radiografia de Sant Roc, que actualment compta amb un 34% de població estrangera. També aquells pisos construïts als anys seixanta, afectats d'aluminosi, s'han anat ender-

La tercera onada migratòria en mig segle va canviar de nou Sant Roc

Els gitanos es van integrar però el PP es va valer dels problemes a la Salut

rocant dins un pla de remodelació de Sant Roc.

La transformació del barri, la feina de les entitats i el temps havien aconseguit que els gitanos esborressin l'estigma que històricament els ha titllat de problemàtics i els ha relacionat amb la delinqüència. Però ara fa tres anys, dues mobilitzacions veïnals en menys de 48 hores al barri de la Salut van obrir una escletxa que el Partit Popular ha aprofitat per fer-se present.

La protesta per la sobreocupació i la brutícia de dos habitatges on hi havia una vintena de gitanos romanesos va posar de manifest una problemàtica reconeguda de manera immediata per l'equip de govern

→ PASSA A LA PÀGINA SEGÜENT

Noïes d'ètnia gitana vinculades a l'Espai de Dones de Sant Roc. M. A. TORRES

→VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

municipal i aprofitada pel cap de l'oposició, el popular Xavier García Albiol, quan faltaven pocs mesos per a les municipals del 2007.

En aquell moment ja eren a Badalona la Larisa Elena i en Moisés, dos gitanos romanesos veïns de Sant Roc a qui perjudica la "generalització i l'ús" que ha fet el PP del col·lectiu al qual pertanyen. "Moltes vegades he trucat per buscar feina i quan dic que sóc romanès em pengem el telèfon", assegura en Moisés, que als seus 19 anys recull ferralla per mantenir la seva dona i els dos fills mentre no trobi una alternativa laboral.

La Larisa Elena també vol trobar feina després que el seu marit hagi estat acomiadat de la constructora on treballava tot i que ho veu difícil: "Veuen el currículum i em diuen que som un col·lectiu conflictiu",

«Quan demano feina i veuen que sóc romanès pengem», denuncia el Moisés

La majoria reclamen «ordre» quan hi ha casos d'incivisme

explica aquesta mare de dos fills que confessa tenir "una mica de por" quan ha de dir que és romanès.

«I si jo digués 'Fora el PP'?»

El Moisés, més visceral, està "cansat de l'etiqueta de delinquant" i culpa el PP de la mala imatge dels gitanos romanesos mentre es pregunta, després de llegir el lema *No volem romanesos*, "què em passaria si al meu balcó hi pengés un cartell que digués *Fora PP?*". Ni ell ni la Larisa oculten l'existència de problemes causats per alguns gitanos romanesos però coincideixen a dir que els conservadors "no volen entendre que no tots som iguals" i malgrat considerar injustes les expulsions d'alguns compatriotes seus dels campaments

francesos no dubten a reclamar "ordre davant els comportaments incívics", vinguin d'on vinguin els que incompleixen les normes.

Tots dos asseguren sentir-se bé a Sant Roc, on disposen d'un punt de referència per rebre assessorament i mediació de tot tipus. En aquest sentit, el Consorci Badalona Sud posa al seu abast eines que segons la Larisa Elena "ens ajuden a allunyar-nos dels problemes sense necessitat de rebre diners, simplement fent-nos pensar en positiu".

El paper de les dones

Traslladar aquest pensament a tot el barri i combatre els estigmes que ha desenterrat l'estratègia política del PP és un dels temes de conversa a l'Espai de Dones del Consorci, on joves gitanes que han crescut a Sant Roc fan un curs per formar-se com a mediadores i traslladar els coneixements a uns carrers on "falta comunicació i educació cívica", segons la Lola, portaveu del grup. Idees per millorar la convivència no n'hi falten i les seves tutores tenen problemes per gestionar l'allau de propostes que sorgeixen durant les sessions.

Malgrat definir la seva tasca com un "somni", la Lola assegura que "ens marginen i creen estereotips, però en comptes de generar problemes, els intentem solucionar". La premissa és ben clara: "Contribuir a l'evolució del barri i adaptar-lo a totes les cultures". Entre els projectes amb què treballen destaquen una ludoteca infantil a la plaça Camarón -símbol de la interculturalitat del barri-, activitats per combatre el masclisme entre col·lectius o un gimnàs i un taller d'estètica i perruqueria. "Valem per a això i molt més", explica la Isabel, que vol "demostrar que als gitanos ens agrada treballar tot i que moltes vegades no n'hem tingut oportunitat". De fet, moltes dones "no han tingut ni dret a fer-ho".

El seu interès per aprendre mentre eduquen demostra que, malgrat l'estigma que el PP engreixa amb fins electorals, el barri canvia i construeix nous i sòlids models de convivència. *

La 'fàbrica' de la convivència

A banda d'ensenyar a "pensar en positiu", com explica la Larisa, el Consorci Badalona Sud, creat el 2006 i amb seu sobre el mercat de Sant Roc, articula equips de professionals que gestionen els recursos per intentar treure'n el màxim profit. La institució compta amb nombroses línies d'actuació -algunes subvencionades- orientades al foment de la convivència amb eines com el servei d'informació i assesso-

rament jurídic i psicològic per a persones novvingudes i veïns i entitats en general o plans per combatre l'absentisme escolar. La idea és que mediadors, educadors socials i ciutadania uneixin esforços per anar a l'una. En aquest sentit, un enfocament de proximitat és clau per veure Badalona Sud com un tot. Separats, es perdrien forces i recursos. El consorci busca fer extensiva la cohesió a la resta de Badalona.